

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Utru[m] subditi possint mouere bellum

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

nes & multos tenent iuuare ecclesiam & eam defendere. & oēs tales sub statu
ro romane ecclesie tenent mori p fide catholica. & tenent oēs aduersarios ca
tholice fidei p sternere & debilitare vt fides vigeat & floreat & nō dictra sar
racenoz & hereticoz. s; vt obnubilet fides eoz. q̄ propter ipi cū suis sub dā
tis si fideles māserint vsq; in finē coronā glorie possidebunt.

¶ Quarto notandū. vt he pditōes meli⁹ intelligant. tūc est sciendū q̄
ad iustū bellū pmo req̄rit res p q̄ pugnat. s. q̄ bellū fiat p defensiōe roma
ne ecclesie patrie vl rei publice. vñ qñ aliq̄ illaz. triū ē cā bellū tūc bellū ē iustū.
Secdo req̄rit (vt pdictū ē) psona. qz psona talis d; ēē secularis nō religioſ
sa. qz religioſi nō tenent bellare. s; solis secularib; ē pmissuz. Tercio req̄rit
modus & mēsurā. qz ipse bellans d; finē q̄rere & nō vlteri⁹ pcedere. qd ē
illos q̄ sunt ita crudelēs & seueri q̄ nullo mō cessant a bello nisi p̄us corū de
struat. Quarto req̄rit incitō. s. vt bellū nō fiat p̄t auariciā vel inuidiā. s; q̄
fiat bona intentōe. Quinto req̄rit cā. qz forte iste sibi res abstulit. vt q̄ ecō
uerso illas lucret p̄t licite bellare. Sexto req̄ritur auctoritas. s; q̄ tale bellū
fiat auctoritate superioris. mō qñ illa lex p̄currūt ad bellū. tunc d; iustū. Si
autē aliq̄d illoz defuerit. bellū d; iniustum.

¶ Quinto notandū. vt p̄ etiā clericis pueniat bellare. Rūdet q̄ nō. vt
habet. xxiij. q. extra de bello. duplici de cā. Primo ne p̄ tumultus belloz im
pediant in p̄ceptōe diuinoy. s. in laude dei & in orōnib;. Secdo iō. qz clerici
nō p̄p̄t occidere. s; magis eis p̄p̄t vt sint parati p̄p̄tū sanguinē ef
fundere p̄ xpo & p̄p̄tū suo. & nō detent deferre arma nisi ex iusta cā. vt si
trāseat p̄ loca piculosa tūc p̄nt deferre arma ad terrore hostiū. s; nō debet p̄
cutere. vt habet. xxiij. q. i. nisi vñm vi repellere eos decet. Itē si quōs p̄ byter
interfuerit bello iusto vel aliq̄s cleric⁹ q̄ nō interfecit vel mutilauit aliq̄e
nec cām mortis p̄stitit. tūc ille sacerdos nō est degradādus vel ab officio
suspendendus. s; ille cleric⁹ p̄t p̄moueri ad sacros ordines saltē si idone⁹
fuerit. Si autē istud bellū ē iniustū & ibi hoies sunt occisi. licet ipse nō egit. sed
tūc ei impurabit. tūc nō p̄t p̄moueri ad sacros ordines. vt habet. iij. q. i. ca.
vltimo. Itē fm wilhelmū. si in bello dat aliq̄d clerico de rapina & ab his q̄
bus licuit. hoc p̄t tenere si bellū est iustum. Si autē p̄ se reciperet aliq̄d tūc
hoc totaliter tenetur restituere.

¶ Ultimo dubitat. vt p̄ subditi possint mouere bellū. Rūdet si miles
h; aliq̄d p̄tra comitē tunc p̄mo req̄renda est auctoritas regis vel superioris
ris. Et si tunc illa causa discuti nō potest bellum comittitur
innocentes

O bellatores cur innocuos spoliatis

s̄ eos spoliando magis

Atteritis miseros et eis plus hoste nocetis

.i. fruole p̄regitis

Errorēs vestros temere defenditis. et sic

.i. loquimini s̄ illud nutriamur

Dicitis. accipere quo nos pascamur oportet

s̄ ip̄s nutrimentū vñm nutrimentū

Si vobis et equis alimentum queritis. vltra

^{s^c ex illis reb^o}
Sunt vsi. doleant magis. a raptoze recedant

^{s^c aliq^mo sicut}
Qui possunt. veluti persone non sibi iuncte

^{s^c tales p^one s^c famulantes}
Ut sunt ancille serui nutriti alieni

^{s^c donū alienis}
Si speciale datum sit eis volo restituant hoc

Hec est ps vltima istius capli. in q̄ autor increpat istos q̄ spoliāt inno-
centes hoies z miseros dicens pmo sic. O vos bellatozes quare spoliatis
hoies innocētes z miseros. z magis infertis damna his q̄ hostes. q̄ si dis-
ceret. valde male facitis in hoc. Et ergo male defenditis z temerarie vestz
errorē cū dicitis. oportet nos accipe victū nobis z equis nostris. si q̄ soluz
queritis alimētum. q̄s tunc p̄stitit vobis ausum tollere ab hoibz quicquid
habēt vltra alimētū. q̄ si diceret nullus. ergo districte phitemus ne talia fa-
ciatis. sed tū cum vos habetis causam arduā tūc debetis moderare spoliū
et nō esse nimis graues. Tunc subdit dicens. quare vos nō inhilēt^z vestris
seruis ne spolia faciāt. qz si vos p̄sentit^z eis tūc eritis rei in isto facto z tene-
mini illis restituere qd̄ illicite rapuistis. z etiā in bello vbi nō scitis vos ha-
bere iustā causam. qz malā cām defendere est mors aie. Tunc subdit. quē
cūqz vult ire ad bellū ille dz ire sub p̄p̄ijs expēsis z nō sub expēsis alterius.
S; tū si aliq̄s cogere^t p̄ dñm suū a quo ip̄e habet bona sua vt cum eo vas-
dat ad bellū q̄ nō hz vt ei de p̄p̄ijs expēsis in itinere possit. puidere. tal' pos-
test rapere moderate vt vitā p̄seruet z nō crudeliter. Subdit. aliq̄ sunt q̄
currūt ad bellū nō vocati nec coacti p̄ aliq̄e modū. isti si spoliāt aliq̄e non
possunt se excusare. sed optz eos agere penitētiā de isto facto. Item subdit
aliud documētum q̄ vxoz raptoris. filij. serui z ancille nō tenent reddere ra-
pinā si vsi sunt. z hoc si p̄sensum nō habuerūt. sed tamē alie p̄sone extranee
et alieni famuli si aliquid de his spolijs quandoqz eis datū fuerit iste tenet
hoc totaliter restituere

Primo est notādū. isti q̄ hnt bona aliq̄ sub aliq̄ p̄ncipe tenēt ip̄m seq̄
ad bellū qm̄ vocāt sub expēsis p̄p̄ijs. qz p̄pter hoc p̄cessa sunt eis ab ip̄o p̄n-
cipe castra z ville. z sic de alijs vel alia bona. Et si ip̄i aliqd̄ rapiāt a paupe-
ribz tenent restituere z satis facere lesis. S; tū si aliq̄s esset paup̄ iste possz
rapere. nō tū plus q̄ ei esset necariū ad victū z equis suis.

Secdo notādū. si aliq̄s nō esset p̄ncipi obligatus. qz forte nulla bona
ab eo possideret. iste si iniret bellū cū tali dño z reciperet aliqua bona que^z
cūqz modica vel magna tenet reddere lesis. Et ergo psuadet cuiuslibet q̄ si
nō p̄ncipaliter cogatur inire bellū q̄ maneat in partibz suis z nō annihilē-
tur pauperes. qz p̄pter hoc eterna damnatōem posset incurrere si non red-
deret integre ea que abstulisset

Tertio notādū circa quintū documētum. vtrū vxoz raptoris filij et
ancille tenent reddere rapinā qua vsi sunt. Rndetur q̄ nō. z hoc est verum
de seruis q̄ sunt seruilis p̄ditōis. sicut est empticius. z etiā illud est verum
si isti serui nō p̄buerūt p̄silium vel p̄sensum vt spoliū fieret. qz vt sic tunc